

โดย อุमพล เทมະคีริบกธ

ตามหาไก่ฟ้าพญาลอที่ป่าสะการาช

สวัสดีปีใหม่ครับผู้อ่านทุกท่าน บรรยายภาคปีใหม่มักควบคู่กับความสดใส รื่นเริงและท่องเที่ยวแนะนำรับ โอกาสแห่งมหิดลจังหวัดฯ ท่านผู้อ่านตามไปกับผม ไปชื่นชมธรรมชาติและตามหาไก่ฟ้าพญาลอ กันครับ ที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสัมภาราช ต.วังน้ำเขียว อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา

เมื่อเดือนพฤษภาคมปีที่ผ่านมา ทางชุมชนนักเขียนและผู้จัดทำหนังสือวิทยาศาสตร์ (นจวท.) ร่วมกับศูนย์ความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัด “ค่ายสุขภาพ อาหาร อายุวัฒน์ อารมณ์ดี ชีวิตสดใส ออกกำลังกายห่างไกลโรค” ให้กับสมาชิก สื่อมวลชน และผู้สนใจ งานนี้ ผมมีโอกาสไปร่วมด้วยครับ

กิจกรรมภาควิชาการในห้องประชุมประกอบด้วยการบรรยายให้ความรู้ เรื่องสุขภาพ อาหาร และการออกกำลังกาย ซึ่งได้รับความรู้เป็นอย่างมากจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ และนอกจากเนื้อหาที่นักเรียนที่น่าสนใจอย่างหนึ่งนั่นก็คือ การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ซึ่งมีเจ้าหน้าที่เดินอธิบายเกี่ยวกับพืชป่า และพืชสมุนไพร ที่มีประโยชน์มากมาย ให้ได้ทราบ พร้อมทั้งดูมูกเดด คือ แจกผลไม้ประรูปแล้วจากพืชป่าที่อธิบายโดยหยิบจากมาจากการเป่าเลือ รวมทั้งหอยของจากกระเพ่าโดยรวม ก็ให้พากเราซิมเป็นระยะๆ เป็นที่ประทับใจบรรดาสมาชิกมาก

ป่าสะการาชแห่งนี้ มีความสำคัญระดับโลกเชี่ยวแน่นครับ เพราะยูเนสโกขององค์การสหประชาชาติยกให้เป็นแหล่งสงวนชีวมณฑล (Biosphere Reserves) แห่งหนึ่งของโลก คือเป็นแหล่งที่ทำหน้าที่อนุรักษ์ พัฒนา และให้การสนับสนุนการศึกษา วิจัยเชื่อมโยงกับเครือข่ายนานาชาติทั่วโลก

สถานที่แห่งนี้ สังกัดหน่วยงานสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์แห่งเดียวที่ขึ้นกับกระทรวงวิทย์ ทั้งๆ ที่หลายคนอาจคิดว่าจะเข้ากับกรมป่าไม้ แต่ด้วยพระราชกิจพื้นที่แห่งนี้เป็นแหล่งวิจัยทางวิทยาศาสตร์มากมาย เกี่ยวกับด้านป่าไม้เมืองร้อนมาก่อนครับ จึงเปรียบเสมือนเป็นห้องปฏิบัติการธรรมชาติโดยแท้ หมายความว่า การศึกษาวิจัย การฝึกงานภาคสนาม การจัดค่ายวิทยาศาสตร์และสั่งเడลล้อมของนักเรียน นักศึกษาด้วย

จุดเด่นของที่นี่นอกจากจะมีสภาพป่าที่สมบูรณ์และเป็นแหล่งศึกษาวิจัยทางธรรมชาติแล้ว สัตว์ป่าที่ผู้มาเยือนไม่ควรพลาดชม ซึ่งอาจถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของที่นี่กว่าได้ นั่นก็คือ กระรอกขาวไก่ฟ้าพญาลอ และการซูมแมลงเล่นไฟตอนกลางคืน

กระรอกขาวนั้น มากกวานี้ เม้มีโอกาสเห็นครับ น่าเสียดายจริงๆ แต่สำหรับการตามล่าหาไก่ฟ้าพญาลอนั้น ไม่พลาดครับ คนที่มาที่นี่ ถ้ามีโอกาสไปเดินป่าตอนเช้า มีโอกาสสูงที่จะเห็นไก่ฟ้า ไก่ป่า เพราะที่นี่มีมากและจะพาเหรดออกมากหาอาหารกินตอน

เข้าเป็นกลุ่มๆ หลายกลุ่มด้วยกัน

การไปชมไก่ฟ้า ต้องตื่นกันแต่เช้าหน่อยราวก廓โงเง่า บรรดาไก่ป่าจะพาเหรดกันออกมากหาอาหารกิน ซึ่งก็จะพบพวงมันตามแนวถนนที่ตัดผ่านแนวป่าได้ไม่ยาก

รถประจำของสถานีวิจัยพาพวกเร้าไปชมแหล่งที่ไก่ฟ้าฯ จะออกมากหาอาหาร รถแล่นมาได้ไม่นาน ไก่ฟ้าตัวแรกก็มาอวดโฉมให้เห็น แต่ยังเห็นไม่นัดนัก ก่อนที่มันจะเข้าป่าไป แต่อย่างน้อย นี่ก็น่าจะเป็นสัญญาณที่ดีที่จะเห็นพวงมันอีก

รถแล่นมาอีกสักพัก ซึ่งน่าจะเข้าอาณาบริเวณของพวงมันแน่ คราวนี้รถจอดดับเครื่องเลย เพื่อไม่ให้เสียงรถรบกวนพากเราหดหู่นึง บางส่วนค่อยๆ ก้าวอย่างเพื่อแบบดูพวงมัน

บรรยายการลงบ่อบ่ำ สายตาทุกคู่ต่างเพ่งมองไปยังแนวป่าข้างทาง ขณะที่หูก็อยู่สัมผัสถับฟังเสียงการเคลื่อนไหวของพวงมัน ใจดจ่อคาดหมายที่จะได้ยลโฉมพวงมัน...ตัวจริง เสียงจริง...ช่างน่าตื่นเต้นดีแท้

เวลาผ่านไปสักครู่ ไก่ฟ้าตัวที่หนึ่งก็ออกมาให้ยลโฉม ตามด้วยตัวที่สอง... สาม... สี่... และ... อีกหลายตัวในแนวป่า มีทั้งตัวผู้และตัวเมีย และแน่นอน ความสวยงามนั้น คงไม่ปฏิเสธที่ทุกคนจะยกมือไหว้ให้ตัวผู้ว่ามีความสวยงามมากกว่า ทั้งรูปร่างและลีสัน

เมื่อพากเรามาอย่างเป็นมิตร ผู้มาดูพวงมันอย่างสงบ มีเพียงสิ่งเดียวที่อุดใจไว้ไม่อยู่ นั่นคือ ต่างยกกล้องกดชัตเตอร์บันทึกภาพกันไม่ยั้ง และดูเหมือนราวกับพวงมันรู้ใจพากเรา มีตัวผู้สองตัวคุยกัน แข่งกันอวดลีสันความสวยงามของเรียวปีกและปลายทาง มีตัวหนึ่งกำปั๊กโซ่ไว้เหมือนตั้งท่าให้ถ่ายรูป

ความรู้สึกของการดูไก่ฟ้าในธรรมชาติ มันช่างแตกต่างจากดูในกรงตามสวนสัตว์ลับลับจริงๆ นะครับ ความสวยงามของธรรมชาติช่างยิ่งใหญ่ และมีคุณค่าทางจิตใจเราเสมอ...

ในตอนหน้าหนาวไม่ได้เช่นกัน ตามฤดูกาลปีชมเมลงตอนกลางคืนที่ป่าสะการาชจะรับ บอกได้ว่าตื่นตาตื่นใจจริงๆ